

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

43. Stupidus: Ex Theophrasto & cæteris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Etenim si Sabella anus vera prædixit, neque mihi gladius hostilis, neque dolor lateris, neque tussis, aut podagra, sed lingua garruli est pertimescenda, idcirco bene monebat prudens saga, ut cum primum ab ephæbis excessissem, garrulos quam diligenter declinarem. Veneramus ad Vestæ, sub horam nonam, sensim extabescente iam Sole; hic foite citatus vadimonio, aut respondere debebat, aut causa cadere. Tum me hilariter intus, Comoda, inquit, operam litiganti, & tantisper ades, dum citatus respondeo: Moriar ego, respondi, si iam præ lassitudine stare valeo, aut si ullam iuris civilis partem noui: deinde agrotus amicus quando à me conuenietur? at vir bonus, hæreo, inquit, & inter sacrum, saxumque (quod aiunt) isto, te ne, an rem meam relinquere debeam: sed quicquid est, sequeris. Miserum me (mecum aiebam) ad quam aurium lanceam veni? cum ille protrahit me frustra reluctantem.

terim lædit, atque in eo sibi magnopere comis esse videtur, & vrbane. Modò saltare iubet sobrios, modò mercibus iam venditis adducit emptorem, qui pluris emat: modò venit ad testimonium dicendum, cum iam lis dirempta est, modò etiam amico mortuo festinans, & anhelans accersit medicum. Quid quod facilis in omnibus, ea in se recipit, quibus præstandis minimè par sit, & si fortè quaratur de via, præibo, inquit, præibo: mox dux sit itineris, cuius exitum cum inuenire non possit, merito præbet se deridendum. Ad hæc curiosè de exercitu, vestigalibus, iudicijs, sciscitatur à magistratu: & poetis quærit, quonominæ Cyclopi canes appellarentur: miraturque ab Homero prætermisum. Quid si vxor obierit, intempestiuos eiulatus edit, & in cippo sepulchri auos, abauos, tritaos, totamque genealogiam curat inscribi, addens insuper. Dixi.

INEPTVS.

Descriptio XLII.

STUPIDVS.

Descriptio XLIII.

Expressus
in Theophr.
Ec. stylo
pistori.

Homo est, si quisquam alius, ineptus, qui tempus, quod postulet, nunquam videt: aut plura loquitur, aut se ostentat, aut eorum quibuscum est, vel dignitatis, vel commodi rationem non habet: in omni denique genere inconcinuus est, & multus. Amicum licet videat occupatissimum, de nugis interpellare non veretur, æstu, febrique iactatum inuisens, futili garrulitate perstreper, omnibus inuisus: eos qui è longinquo itinere recentes adueniunt, & languent de via; ad deambulandum secum inuitat, & cum iam præ tædio, & lassitudine stare non possint; quærit numquid iucunda sit deambulatio; mox inter suos familiares, de sua vxore, aut seruis intempestiuè loquitur, & rem aliquam orsus à capite exponit, veterem putà cantilenam, quam omnes centies audierunt, ab ovo tamen, vsque ad mala citare non desinit, cæteris adhæc naufragantibus solus ineptissime ridet, & sibi plaudit, quasi inuenierit, quod pueri in faba. Idem in officiorum minutijs semper multas, quæ maioris momenti sunt negligit; arreptas detriuijs facetas omnino frigidas ludibundus in amicos intorquet, & gratificari putans, in-

Stupidus eiusmodi est, qui cum ad quatuor vsque numeravit, incipit mente confundi, & cum diu calculos in omnem partem versauit, rationesque putauit, rogat ab eo, qui sibi assidet, de ea re minimè cogitans, dic obsecro: summa quanta est? ac si fortè lirem intentauit aliquis, vbi ad eum diem ventum, quo disceptari causa debet, eius oblitus in agrum proficiscitur. Vxore nuper mortua rogat, cur non veniat ad prandium, & eam per seruum iubet accersiri, at illo dicente dominam vixisse: non inquit memineram. idem pileum, quæ habet in capite, zonam, qua cinctus est, sæpè quæritat, & non inueniens, furto sibi surrepta fuisse queritur.

Ex Theo.
Ec.

Hoc inter
casum tri-
buitur
Claudij
Imperat.
ut in pign.
& c. c. 1.
fig.

Quid cum aliquis ex familiaribus diem obisse nuntiatur; non credo, inquit, de obitu ad me scripsisset, qui mihi semper fuit de inimicis: si tamen mortuus sit, bene illi vertat. Nec satis, debitas sibi pecunias recipiens, testes adhibet, ad cautionem: cum puero iurgatur, quod cucumeres hyeme non emerit: pratium si à talpis infestetur, pauimento sterat iuber: Canum, si rinxerint,

VRUBI

vnum, ad exemplum aliorum, damnat suspendio, testas, & lapides tereno mollire assidue fricando conatur, & cum a pulicibus pungitur, iam vos, inquit, pessima animalcula, bellè decipiam: nam candulam extinguiam, ne moriunculis appetere possitis.

CALVMNIATOR.

Descriptio XLIV.

*Ex Am-
miano &c.*

Calumniator iste, quam videtis, non est homo, sed lamia omni diritate terretima: sine fronte, sine oculis, sine conscientia; monstrum planè horribile, cui soli prominent dentes turpi rubigine infecti, cui fœnalis pallor, cui deformis macies, cui nudata carnibus ossium compages restat. Draconis alicuius pestilentem sceleton, aut exsiccata cadauer diceret. Quid tum? dignam hanc ferali effigie vocem, aut potius sibilum emittit, per foras medium serpit, dentibus aduicis, aspectu rabido huc, & illuc circumspiciens, si quem reperiât, cui aliquid mali faucibus efflare, quem ore attingere, dentibus infecare, lingua conspergere possit; hinc licetius supergressus, fluminis modo, fortunis sese complurium repentinus infundit, fertur per strages multiplices, ac ruinas, vinculis corpora ingeniorum affligens: & quosdam obrereas manicas, crimina scilicet multa confarcinando, à veritate longè discreta, ut est in complicandis negotijs artifex dirus, inde & Catena inditum est cognomen.

*Cicer. 4. ad
Herennii.*

Ammia.

OSTENTATOR.

Descriptio XLV.

*Ex Cicero-
no 4. ad
Herennium.*

Iste, inquit, indices, qui se dici diuitem, putat esse præclarum, primum nunc videte, quo vultu vos intueatur: nonne vobis videtur dicere; Darem, si mihi molesti non essetis: cum verò sinistra mentum subleuat, existimat se gemmæ nitore, & auri splendore aspectus omnium perstringere. Cum puerum respicit, huac vnum, quem ego noui (vos non arbitror nouisse) alio nomine appellat, deinde

alio, atque alio: heus tu, inquit, veni Sannio, ne quid illi barbari perturbent: ut ignoti, qui audiunt, vnum putent eligi de multis. Et dicit in aurem, aut ut domi lectuli sternatur, aut ab auunculo rogetur Æthiops, qui ad balneas veniat, aut Alturconi locus ante ostium suum detur, aut aliquod fragile falsæ choragium gloriæ comparetur: Deinde exclamat, ut omnes audiant, video ut diligenter numeretur, si potest, ante noctem: Puer qui iam bene hominis naturâ nouit, Tu illo plures mitas oportet, inquit, si vis hodie transtrumerari. Age, inquit, duc tecum Libanium, & Sofiam. Sanè deinde casu veniunt hospites homini, qui istum splendide dum peregrinaretur, receperant, ex ea re homo hercle sanè conturbatur: sed tamen à vitio naturæ non recedit: bene inquit, facitis, cum venitis, sed rectius fecissetis, si ad me domum rectè abissetis. Id verò fecissemus, inquit illi, si domum nouissemus. At istud quidem, inquit, facile fuit, vnde liber, inuenit. Verum ite mecum. Sequuntur illi: sermo interea huius consumitur omnis in ostentatione. Quærit in agris, cuiusmodi frumenta sint: negat se, quia villa incensæ sunt, accedere posse: nec edificare etiam nunc audere: timentis in Tusculano quidem cepit insanire, & in ipsidem fundamentis ædificare. Dum hæc loquitur, Venit in aedes quasdam, in quibus sodalitiū erat eodem die futurum, quò iste pro notitia Domini ædium, ingreditur cum hospitebus: hic, inquit, habitio: perspicit argentum, quòd erat expositum, visit triclinium, stratum probat: accedit seruuulus, dicit homini clarè dominum iam venturum, si velit exire: Itane inquit, eamus hospites, frater venit ex Salerno, ego illi obuiam procedo: huc vos decimâ venirote. Illi decimâ quòd iusserat, veniunt, quærent hunc, reperiunt domum cuius sit in diuersorium detis sese conferunt. Vident hominem postera die: narrant, expostulant, accusant: At iste eos similitudine loci esse deceptos, Angiporto toto deestasse: contra valitudinem suam se ad multam noctem expectasse.

Sannioni puero negotium dederat, ut vasa, vestimenta, pueros, corrogaret: Seruuulus non inurbanus, latis strenuè & concinnè comparat, iste hospites domum deducit. At se aedes maximas cuidam amico ad nuptias commodasse: Nuntiat interea puer argentum reperit (peritauerat enim, qui commodarat) Apagete, inquit, aedes commodauit, familiam dedi-

argenti